

čovek sa zvukom

Rodio se sa neobičnom manom i darom. Njegovo telo — ili možda njegova duša — zvučalo je. Čak je i njegova plazma imala osobine akumulatora koji apsorbuje i čuva elektricitet, proizvodeci energiju i svetlost, naizmenično; ili, usudujem se da kažem, on je nesvesno prikupljao zvuk u svoje telo ili je to bila ponovna navala krvi, praćena muzikom morskih talasa — u svakom slučaju, čovek je zvučao kao zvono, kao violina, kao citra i kao svi drugi muzički instrumenti.

Možda je to vibraciono stanje dolazilo samo iz njegove duše, kao reminiscencija izgubljenih uzroka, jednaka u poštovanju ružičastih karanfilića i divlje kane, koji, bez klatna i gvozdene opruge u sebi, stalno igraju u vitrinama prirodnjačkih muzeja i postaju bolesni od nostalгије za urlikom okeana.

Svako biće od krvi i mesa vibrira kao sat, a i gušteri čuju neko zujuanje u unutrašnjosti biljaka, zvuk koji mene, čoveka, ne može razlikovati od ostalog: srce kuca, vene pulsiraju. Čovek sa zvukom pati i uživa različite darove, žica i metal, koji se ne bi mogli staviti zajedno sa zvukovima odveć dobro poznate, ali nezamislive, biološke pulsacije amfore koja je čovekovo srce; živa posuda obešena u tami — pašnjak misterija.

Kao da je napravljen od metalnih organa, snabdeven pumpama, iverima, nitnama i konusima, cilindričnim i pokretnim zglobovima, njegov je korak ponekad zvučao kao gvozdena čizma, njegova senka je prolazila pokraj meseca kao veo zvuka prstena i ključeva, potresana automatskom organizacijom mehaničke utrobe kao fabrika u trenucima rada, u maglovita, mutna industrijska jutra.

Kada bi četkao brkove ispred ogledala, brkovi bi se uvrtali kao kristalni stalaktiti na obodu abažura. Ako bi trljao telo hladnim peškirom kao sportista ili ako bi se dizao rano ujutru, meso bi mu postalo nedodirljivo kao čaša napunjena snegom. Šetao bi kao beskrajan i nevidljiv lanac prilepljen za topovsko dule planete.

Još kao dete imao je prijatan osećaj zvuka srebrnih zvončića u ušima koji ga je svuda pratilo, i to ritmičko zvonjenje nastavilo se do poslednjih časova. Zvono se spuštao do nedokučivih stepenica, dizalo se do raja i, korak po korak, skok po skok, stepenište, prošlo bi kroz vazduh, probušilo zemlju, združilo se s vodom, izašlo na drugu stranu meseca i, šetajući se, vratilo s druge strane na zemlju, razdvojilo se kao meh harmonike, slepilo kao knjiga i zakoračilo u galeriju haosa.

Tražilo je to zvono u odelu i rublu, u džepovima i rukavima; osećao ga je u grudima, a ono je već sišlo u stomak; pokušavao je da ga dohvati i zavinio u čarape, a zvuk se već spustio u cipele; okrenuo je cipele, a zvono se sakrilo u džepnu maramicu. Pokušao je da ga uhvati u krevetu među jastucima i vezenim šarama pidžame od svile. Zvono je trčalo kao dinduva i nestajalo kao kap zive izgubljene među šavovima. I evo ga ponovo u jastuku, u uhu usnulog, crvenog i blještavog kao staklena perla među zardalim bravama. Čovek sa zvukom bio je iskreno dete, a njegova majka sa bisernim očima je deset godina čekala da se pojavi to neumorno zvono.

Kasnije, dosta kasnije, i to u jednom povećavajućem efektu, zvuk zvana je ojačao i postao viši. Fantom zvuka je u spavačoj sobi čekao cele noći, njegove vilice su zvonile kao šapat posvećene svetlosti. Određeni zvuk bezbroj dragulja koji su sakupljeni, stavljeni u torbu, pa ponovo rasturi, trajao je do jutra. Čovek se navikao na to i često je fantomu odavao priznanje:

„Ostavi me da spavam. Zar nisi završila, bako?“

Voleo je da zamišlja da mu je baba još živa i da se u poноć diže i pokajnički miluje svoje zlato i platini koji su joj u mladost davalci toliko sjaja. Buka je postajala nežnija i to se uvek događalo — od buke — nežni zvuci, senke senki, ostaci ostataka, kučina kučine.

U danima zrelosti, sferično zvono bi se spustilo stepenicama dečaštva kao zlatan novčić: balansirao je na jednom kraju, pokretan nekim tuđim pokretom, ali i sopstvenim. Na kraju stepenika, zlatni novčić bi možda zastao za trenutak, pre no što bi skocio na drugi stepenik. To je ličilo na neko središte, raslo je kao krug, izgledalo je da staje kao misao, a zatim se spušta i lomi u milione prstenova u ubrzanim bekstvu... I kada bi stigao do kraja stepeništa, okrenuo bi se kao svrdlo u podu, zlato bi se pretvorilo u zvuk harfe, kao praskavi echo smeha u riznicama i katakombama.

Čovek živi i nije u mogućnosti da uskladi svoj orkestar u komu se sada nalaze stotine basova, hiljade klavira iz letnjikovaca, malihi flauta, slavuva od ebonosa, limenih zeba, orgulja i pleve. Oni su počeli da sviraju zbog njega, da ga razvesele i smire. Združile su ih stvari koje nikada ne vibriraju: glina i panj. Teške, bezosećajne i oštре, pokrenute su se stene sa strane, otvorile se kao jaje i kao leptirija, i iz svake stene je izletela ptica ili zmija, princeza ili patuljak, i svi su pevali i vraćali se u stene praćeni žutim komarcima i leptirima.

Preveo V. FALATOV

piotr vjegin

PRAŠKI MONOLOG

Pana Marija Snežna
molim samo — ne sanjaj.
Snovi — falsifikat života, život je filmska
hronika.

Novi filmski kadrovi ozvučeni tišinom,
tišina je slična majčinom glasu.
Pana Marija Snežna,
šta je to nada mnom —
snežna vrba

ili majčina kosa?
Pana Marija Grešna, grešna lepotom,
oprosti što živim užurbano
oprosti kao sneg — slalomisti,

telo je nezadrživo,
dok su krila na ledima
živi se u beskonačnoj poteri za istinom!
Brzinom smo zaraženi
čak i lice žene

u profilu — podseća na Trkačicu po Valovima.
Mladost — potera za zrelošću. Beli trkački konji...

Definjstvo?

Definjstvo pamtim po redovima.
U kadru — gladan red u malom gradu
u mojoj ruci broj mastiljavom olovkom.
Sve posle definjstva — žurba, konji za vuču...

Pana Marija Snežna,

Pana Marija ...

Sve! Trka je završena!

Treba se odmoriti,
dozvoliti sebi, kao bunaru, čista voda da se
izbistri.

Dotrčavši do mora — na obali stojim.

U ovoj usporenoj trci po mesečevoj oštrici
shvatilo sam: život je red,
red za lepotu,
u njemu stojim poslednji.

Ko je iza mene?

BALADA NAPISANA PRED PEVANJE PRVIH PETLOVA

Petlovi naređuju da se probudimo
i glavu zaronimo

u ono što se događa oko nas.

Ustan! Rađanje sunca praznui!

Kao srce polupote — crven
kukuriče šagalovski petao!

Preobražaj našeg veka —
metro, fudbal, milicionari...
A petlovi — anahronizam.
U njima se čuva prvorodstvo
pozivaju nas na plemenitost
i u tome vide realizam.

Na celoj planeti je ponedeljak.

Švalja šije. Smeje se vodeničar.

Rad — najbolji karneval!

Kao general na paradi
petao kukuriče da se više otrova
ne sipa Mocartu u pehar!

Hoću-neću! U nekoga savest
ne zna za nesanicu
kao mrtva spava do jutra.
Neka joj se povrati dah
makar s drugim petlovima
kao apostolu Petru.

San u ruci? Sami su krivi,
što su na savesti zakrpe,
što ustajemo na levu nogu.

U životu brzog rukopisa
kao školsko zvonce
poziveju nas petlovi

da se probudimo, zbacimo jordan,
otpor materijala
da osefimo i pobedimo.
U ime jutarnje balade
skupili se krilati
da ne zaborave buditi.

I u ovom ima nešto sreću,
što se svetom prirodnosću
ne nalazi blizu,
dok svečani rog
iz sveg srebrnog grla
petao pod prozorom kukuriče!...

Prevela s ruskog
OLIVERA PETROVIĆ